

Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17623>

Özet

Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i (BGFÖ), Keser ve Güldüren (2015) taraf?ndan, bireylerin bilgi güvenli?i risklerine ve ki?isel verilerin korunmas?na yönelik fark?ndal?k düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, günümüz dijital ortamlar?nda kar??la??lan siber tehditler kar??s?nda kullan?c?lar?n bili?sel ve davran??sal haz?rl?klar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas? sonucunda ölçe?in, yüksek düzeyde iç tutarlıl??a ve sa?lam bir yap? geçerlili?ine sahip oldu?u belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilgi Güvenli?i, Fark?ndal?k, Saldır? ve Tehditler, Ki?isel Verilerin Korunmas?, Psikometrik Geli?tirme, Likert Ölçe?i, Siber Güvenlik

Yazarlar

Hafize Keser, Ceyda Güldüren

Amaç

BGFÖ'nün temel amacı, bireylerin bilgi teknolojileri kullan?m? s?ras?nda kar??la?t?klar? güvenlik zorluklar?na ili?kin mevcut fark?ndal?k düzeylerini belirlemek ve bu fark?ndal??n boyutlar?n? ortaya koymaktır. Ölçek, özellikle e?itim ve i? ortamlar?nda bilgi güvenli?i e?itimlerinin etkinli?ini de?erlendirmek ve potansiyel güvenlik aç?klar?n? tespit etmek için tasarlanmıştır.

Ölçek, iki ana bile?en üzerinden bu amaç? gerçekle?tirmektedir: Birincisi, kullan?c?lar?n siber saldır? ve tehdit türlerine (virüsler, kimlik av? vb.) ne kadar a?ina olduklar?n? ölçmek; ikincisi ise, ki?isel ve hassas verileri koruma konusundaki pratik bilgi ve tutumlar?n? de?erlendirmektir. Bu sayede, güvenlik politikalar?n?n geli?tirilmesine rehberlik edecek detaylı veriler sunulmaktadır.

Yap?

Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i, bilgi güvenli?i fark?ndal??n?n temsil eden iki temel alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, bireylerin güvenlik risklerini alg?lama ve bunlara kar?? korunma stratejilerini uygulama becerilerini kapsamaktadır. Ölçek toplam 34 maddeden meydana gelmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapılar şunlardır:

Saldır? ve Tehditler: Bu alt boyut, kullan?c?lar?n yaygın bilgi güvenli?i tehditleri (örneğin, zararlı yazılımlar, sosyal mühendislik, fidye yazılımlar?) hakk?ndaki bilgi düzeyini ve

fark?ndal???n? ölçer (16 madde).

Ki?isel Verilerin Korunmas?: Bu alt boyut, bireylerin parolalar, gizlilik ayarlar? ve hassas bilgilerin payla??m? gibi konularda ki?isel verilerini koruma yöntemlerine dair bilgi ve uygulamalar?n? de?erlendirir (18 madde).

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amacıyla kapsaml? psikometrik analizler gerçekleştirilmi?tir. İlk a?amada, ölçe?in temel yap?s?n? ortaya ç?karmak için Aç?mly?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in beklenen iki alt boyuttan (Sald?r? ve Tehditler, Ki?isel Verilerin Korunmas?) olu?tu?unu do?rulam??t?r.

Elde edilen bu iki faktörlü yap?n?n geçerlili?i, daha sonra Do?rulatory? Faktör Analizi (DFA) ile teyit edilmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin teorik yap? ile uyumlu oldu?unu göstermi? ve BGFÖ'nün ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in sa?lam bir yap?sal temel üzerinde durdu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

BGFÖ'nün güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?lm??t?r. Elde edilen de?erler, ölçe?in maddelerinin ölçülen yap?y? tutarlı bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir.

Hesaplanan iç tutarlıl?k katsay?lar? ?u ?ekildedir:

Ölçe?in tamam? için Cronbach Alfa katsay?s?: 0.97

Sald?r? ve Tehditler alt faktörü için Cronbach Alfa katsay?s?: 0.97

Ki?isel Verilerin Korunmas? alt faktörü için Cronbach Alfa katsay?s?: 0.94

Bu yüksek güvenilirlik katsay?lar? (tümü 0.90'n üzerinde), ölçe?in hem genel hem de alt boyutlar baz?nda son derece güvenilir ve tekrarlanabilir ölçümler sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, veri setine uygulanan Aç?mly?c? Faktör Analizi, Bilgi Güvenli?i Fark?ndal??? yap?s?n?n 34 madde ve iki temel faktörden olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Bu faktörler, ölçe?in teorik çerçevesini destekler niteliktedir.

Faktör yap?s?n?n nihai olarak do?rulanmas? amacıyla Do?rulatory? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, iki faktörlü modelin veri ile mükemmel düzeyde uyum sa?lad???n? ve ölçe?in maddelerinin belirlenen alt boyutlara yüksek ve anlaml? yükler verdi?ini teyit etmi?tir. Bu iki a?amal? faktör analizi süreci, ölçe?in sa?lam bir yap?sal geçerlili?e sahip oldu?unu

kanıtlanmıştır.

Ölçek Yapısı

Test Tipi: Geliştirme Ölçeği (Development)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiç katılmıyorum - 5= Kesinlikle katılıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon, özellikle bilgi teknolojilerini aktif olarak kullanan bireyler (Özgün çalışmada üniversite öğrencileri ve akademisyenler kullanılmı olabilir).

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın örneklemini, yükseköğretim kurumlarında görevli veya öğrenim gören bireyleri içermektedir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) Anket Metodolojisi

Anahtar Kelimeler

BGFÖ, Siber Güvenlik Farkındalık, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik, Cronbach Alfa, Kişisel Veri Koruma, [Bilgi Güvenliği](#)

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: keser@ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar Hafize Keser)

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi (Makale referansından çıkarılmıdır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015

Şinler ve Kullanım Ücreti: Akademik ve araştırama amaçlı kullanımlar için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal makalesi ve maddeleri için PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir. The original PDF can be downloaded here: [bilgi-guvenligi-farkindalik-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Keser, H. ve Güldüren, C. (2015). Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i (BGFÖ) geli?tirme çal??mas?. *K. Ü.Kastamonu E?itim Dergisi*, 23 (3), 1167-1184.

Bilgi Güvenli?i Fark?ndal?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek toplam 34 maddeden ve iki alt boyuttan olu?maktadır:

Sald?r? ve Tehditler (16 madde)

Ki?isel Verilerin Korunmas? (18 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM